

(een hertje), vondsten (kleine platte steentjes, Nederlandse koekblikken), herinneringen en tegenstellingen een rol spelen. "Als je het denken als uitgangspunt neemt wanneer je kunst wilt maken, plaats je jezelf in een lange traditie van schrijvers die het denken onderzochten en van kunstenaars die concept en verbeelding verbonden", schrijft de examencommissie in haar beoordeling. "Voor Jung-Bee Lee blijkt deze uiteenzetting onvermijdelijk. Vol interesse in kunst en kunstenaars gaat ze deze uitdaging aan."

De eindexamententoonstelling van Lee laat zich lezen als een persoonlijk dagboek dat nergens opdringerig of té persoonlijk wordt. Het persoonlijke wordt universeel en wordt uitgetild boven het anekdotische. *I want to read a lot of books, about everything to know everything*, schrijft ze in een gedachtenboekje over wat ze graag zou willen. En ook: *I want to know a lot of powerful people to persuade them to do something real & good for the world*. Wat naïef wellicht (...Dat is lang geleden....geeft ze wat aarzelend toe), maar wel eerlijk. Zoals de hele installatie dat uitstraalde.

Maria Lalou

Ook Maria Lalou presenteerde zich met een installatie. *My Space Odyssey* noemde ze het werk waarin ze haar gedachtenwereld bloot legde. Was bij Lee communicatie (taal) de rode draad, bij Lalou was zo'n draad minder zichtbaar. Het waren eerder losse werken die tot een installatie waren gesmeed, maar daarin niet onmisbaar waren. De bezoeker betrad een medicinale ruimte met ziekenhuistafeltjes en kastjes, liep langs een met speelgoedbeertjes gevulde wasbak, een tafel met reusachtige glazen pillen (*Pil of Homoepathetic Medicine*) en een glazen bh. Door een glazen bol met uitstulpingen over een draaiende camera te plaatsen wist Lalou een mysterieus werk te maken (*Free Experience*) waarin de bezoeker deel werd van de caleidoscopische ruimte. "Space Odyssey verwijst zowel naar David Bowie als Stanley Kubric", zegt Maria Lalou. "Een eigen ruimte om ervaringen te delen. In de installatie vermeng ik elementen uit de echte wereld met die uit de fantasie, zodat een soort tussenwerelden ontstaan. Het is een gedeelte van mijn eigen leven aangevuld met informatieve verwijzingen; een reflectie van het menselijk bestaan. Voordat ik op de

Maria Lalou, *Breath*, 2005; in de mal geblazen glazen cups, stof; 70 x 90 cm, geprint op canvas. Model Martina Strusny
foto Maria Lalou

Maria Lalou, *Sink & Bears*, 2005-2007; glas, zink, roestvrij staal, hout, leren beren; 92 x 92 cm
Foto Manolis Tsafos

Maria Lalou, *Homoepathetic pills*, 2006-2007; geblazen glas; l 14 cm, Ø 8 cm Foto Manolis Tsafos

Maria Lalou in haar eigen caleidoscopische ruimte (marialalou@yahoo.com)

Rietveld kwam (in 2004) was ik als designer/architect sterk gericht op de uiterlijke vorm. Ook in menselijke contacten overigens. Nu gaat mijn werk meer over de discrepantie en de overeenkomsten tussen *inside* en *insight*, de binnenkant van de mens en het inzicht. Dit heeft te maken met twee kanten van het leven, twee tegenstellingen, twee gezichten: gevoel en verstand, emotie en feit. Ik zie het totaal-

werk als de optelsom van verschillende ideeën en gedachten die in mij leven. Het persoonlijke en intieme gaat samen met de ervaringen die je in je leven opdoet en met de inzichten die ontstaan. Televisie, computers, productielijnen in de vleesindustrie, lichamelijke make-overs, de stijging van de zeespiegel. Het komt terug in mijn werk." Dat fragmentarische was voor de examencommissie reden voor een kanteekening. "Wij vroegen ons af of haar wens om alle individuele objecten samen te voegen tot een groot ruimtelijk verhaal niet afleidt van de kern: haar authentieke relatie met ieder object." En verder: "Maria Lalou staat aan het begin van een reis. Wij zijn benieuwd welke vergezichten dit zal opleveren." Maria Lalou werd in 1977 in Athene geboren. Ze studeerde Product en Industrieel Design in Kopenhagen (2000-2001), Architectuur, Constructieve Technologie en Design in Athene (1997-2004) en Glas aan de Glasafde-

ling (2004-2007) van de Rietveld Academie. Haar werk was eerder te zien op manifestaties als *Clinic of Homeopathic Medicine* in de Beurs van Berlage (2006), *Breath*, de presentatie van de glazen bh eveneens in de Beurs (2005) en *Architecture and Light* in Lybster in Schotland (2004). Glas heeft in haar werk altijd een rol gespeeld.

Zuz / Katrijn Schatteman

De Belgische Katrijn Schatteman studeerde (ook in juni) af aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. Ze manifesteert zich al enige tijd onder de naam Zuz en mocht in de Hortus Botanicus van de Vrije Universiteit haar eindexamenpresentatie samenstellen. Een tentoonstelling op locatie van werk dat alles met elkaar, maar ook veel met de omgeving te maken heeft. "Ik maak beelden van glas, tekeningen en installaties", zegt Zuz over haar werk. "Startpunt voor al mijn werk is de fascinatie voor materie, zowel de materie waarmee ik als kunstenaar werk, als de materie die mij als mens omringt. In veel gevallen leidt dit tot werken die pogen de terloopse vanzelfsprekendheid en de schoonheid van de natuur te tonen. Zij zoemen als het ware in op de natuur en tonen haar in een uitvergroete, gesublimeerde vorm. Zoals ook de natuur niet probeert een boodschap te communiceren, probeer ik door plaatsing, context en combinaties van materialen in een werk mogelijkheden te creëren om deze beelden te interpreteren zonder vooropgelegde bedoeling."

In de Hortus waren werken te zien als *Look at you*, in de cactuskas geplaatste glazen stolpvormen, *Glazen bellen – Glass Bubbles*, in bomen hangende en in het gras geplaatste bolvormen met stelen, *Met de tijd – In Time*, een kistje met platte glazen vormen en kranten en *Je weet maar nooit – You never know*, een verrijdbare voorraadkast met flessen, glazen bekertjes, papier, hout en andere materialen. "Ik gebruik de omgeving om mijn sculpturen tot hun recht te laten komen, waarbij de natuur een onderdeel van het werk wordt. Die voorraadkast is de verzameling van de dingen die ik het eerste jaar op het Sandberg heb gemaakt. Orde scheppen in de chaos, een survival koffer, vul zelf maar in. De invulling kan per situatie veranderen; het is de combinatie van die fascinatie voor materie en een stukje uit mijn eigen leefwereld. Een beeld, maar ook materiaal, moet me

Zuz, *Glass Bubbles*, 2005; geblazen glas; hoogte ca. 70 cm elk

Zuz, *Je weet maar nooit / You never know*, 2006; glas, hout, papier, rubber, was, textiel, mixed media; 50 x 84 x 120 cm. Foto Piet Augustijn

Zuz, *Met de tijd / In Time*, 2007; geblazen glas, hout, papier; 20 x 30 x 60 cm

Zuz, *Look at you*, 2006; geblazen glas; h 20 cm, Ø 12 cm

boeien. Brandsporen in papier (van het hete glas), de textuur van zand, de kleur van boetseerwas. In heb altijd met glas gewerkt, maar alleen glas is me te benauwend. Soms weet ik niet waarom ik iets maak, maar het ontstaat gewoon; losse componenten laten zich samenvoegen tot een geheel. Mijn interesse gaat vooral uit naar het zoeken van processen, structuren en voorwaarden om de materie waarmee ik werk als het ware te laten vormen. Het gebruik van glas en andere materialen, de ambachtelijke processen en het combineren van zelf gemaakte objecten met natuurlijke materialen als gras en planten zorgen ervoor dat mijn werk een sterk sensitief karakter krijgt. Hierdoor roept dat werk niet zo zeer gedachten op aan kunst, maar ontstaan associaties over menselijkheid en humanisme. Ik richt me zo meer op mijn rol als mens in het leven dan op mijn rol als kunstenaar in de hedendaagse

maatschappij. Ik verkondig geen mening of boodschap, maar probeer een structuur te scheppen voor associatie en interpretatie, waarin verwondering en bewondering voor de mens als onderdeel van de natuur voorop staan."

Zuz is in 1983 geboren in het Belgische Lokeren. Ze volgde opleidingen Driedimensionale Vormgeving (optie glaskunst) aan de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst / Sint-Lucas Instituut (2001-2005) in Gent. De echte passie voor glas ontstond tijdens een stageperiode in High Wycombe (Engeland), waarna ze zich in 2005 aanmeldde op het Sandberg Instituut. Daar kon ze gebruik maken van de technische faciliteiten van de Glasafdeling en de support van de docenten. ●

Zuz / Katrijn Schatteman, tel +32 (0)485-627304; +32 (0)9-3557420; +31 (0)6-26444912; katrijnschatteman@hotmail.com